

радіє, коли я повернувся на пліт під час туману... і як він завжди мене називав «голубчиком» і «синком», і пестив мене, і робив для мене усе, що міг, і який він був завжди добрий... і як він казав, що кращого від мене у нього немає друга на світі і що тепер я один у нього лишився...» [1, с. 209].

Саме ці роздуми Гека допомагають зрозуміти не лише справжню сутність образу Джіма, а й справжній новаторський підхід Марка Твена до висвітлення негритянської проблеми. За задумом автора, «звільнення» Джіма мало стати символом майбутньої волі всіх негрів та звільнення від багатівікового ярма.

Негативними образами в романі Марка Твена є два жалюгідні американські авантюристи, які відрекомендувалися Гекові, як «король» і «герцог»: *«Не було ніякої потреби пояснювати Джімові, що ці шахраї – ніякий не король і не герцог. Нічого путнього з цього не вийшло б, а крім того, так воно й було, як я казав: ніяк не відрізниш їх від справжніх монархів»* [1, с. 273]. На думку Твена, Америка, яка вважає себе республікою, схиляється перед грошима і тими, хто їх має [2, с. 14].

Марк Твен – гуморист і сатирик, який ніс людям протягом усього свого життя велику віру в перемогу гуманістичних ідеалів над силами зла, над соціальною несправедливістю та над класовим пригнобленням [2, с. 8].

ЛІТЕРАТУРА

1. Твен М. Пригоди Гекльберрі Фінна / М. Твен. – Київ : Художня література, 1991. – С. 17–273.
2. Станцева В. Б. Марк Твен. Особливий стиль Марка Твена / В. Б. Станцева. – М.: Наука, 2001. – С. 6–16.

Крохмальна М. П.

група АМ–43 (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)
Науковий керівник – канд. філол. наук, викладач Шуляк І. М.

ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У вивченні та навчанні іноземної мови аудіювання посідає вагоме місце, оскільки сприймання на слух розглядають як одне із базових вмінь необхідних учням для розвитку комунікативної компетентності. В мовах всі аспекти мовлення між собою взаємопов'язані і ми не можемо оволодіти іноземною мовою уникаючи окремий аспект. На відмінно від інших видів, аудіювання довгий час вважалося пасивним видом мовленнєвої діяльності, так як це процес який зовнішньо не виражається. Часто вчителі нехтують навчанням фонетики та аудіювання, недооцінюючи важливість цих видів діяльності на уроці. Через те, що аудіювання є усним безпосереднім спілкуванням, він є двостороннім процесом взаємодії і основою спілкування. Формування аудіативних умінь і навичок молодших школярів це є важкий процес, тому для успішного виконання завдання, яке базується на аудіюванні варто дотримуватися певних вимог, а саме: слідувати віковим особливостям учнів, формувати мотивацію (заклик до уваги), поступово ускладнювати аудіоматеріали, тому що результат залежить від особистісних характеристик учнів [1, с. 284].

Найбільш сприятливим періодом для засвоєння іноземної мови вважається період початкової школи. А аудіювання як один із видів мовленнєвої діяльності відіграє велику роль в досягненні освітньої мети, забезпечуючи дітям можливість розуміти висловлювання на іноземній мові.

Розглянувши вікові особливості молодших школярів, ми бачимо, що у дітей вдосконалюється здатність зберігати та продукувати інформацію з пам'яті. Діти початкової школи (віку від 6-10 років) мають особливості та здібність до імітації та хорошого розвитку мовленнєвого слуху. Переважно в дітей цього періоду відсутній так званий «мовний бар'єр». Тому вище вказані чинники слугують допомогою вчителя для ефективного вирішення завдання, які ми можемо знайти у документі міністерства освіти «Іноземні мови: навчальна програма для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів, 1-4 класи». Окрім цього в дітей даного віку формується своє розуміння мови як суспільного явища, розвиваються їхні інтелектуальні, мовні й емоційні здібності, а також особистісні якості: загальнолюдські ціннісні орієнтації, інтереси, воля та ін [2, с. 77].

Через те, що учні сприймають навчання в школі, як батьківську необхідність чи діяльність, до якої ставляться позитивно вчителі або навколишній світ перед вчителями ставиться важке завдання зацікавити дітей вчитися. В початковій школі вони не сприймають навчання як важливою базою їхнього життя та знань. Лише пізніше в середній школі вони починають усвідомлювати важливість знань, або виокремлюють предмети, які на їхню думку, будуть відігравати основу подальшого життя.

Як відомо, навчання школярів початкової школи має бути креативне та цікаве. Діти відають перевагу іграм та перегляду різним мультфільмам. Вибір гри, зазвичай, залежить від завдань та цілей уроку, особливостей учнів. Вкрай вагомо брати до уваги зміст та матеріал уроку. Також, вчителю необхідно звертати увагу на індивідуальні особливості учнів, на рівень знань, швидкість, тип учнів, тощо. Для того, щоб успішно учні засвоїли матеріал, вчителю необхідно так викладати гру, щоб його учням було цікаво. Тобто викладання має відбуватися вміло, цікаво, артистично та емоційно. Лише в цих умовах дитина ефективно сприймає матеріал та тримає свою увагу на вчителю [3, с. 290].

Як відомо, аудіювання тісно пов'язане з різними видами мовленнєвої діяльності та навичками. Заучування та слухання віршів, лічилочок та пісень дозволяє учневі розширити свій лексичний запас та в подальшому легко розпізнавати вивчені слова з різних завдань в аудіюванні. Для того, аби навчитися правильної вимови, лексики, інтонації чи навіть граматичних конструкцій, прослуховування на уроках іноземної мови пісень допоможуть вчителю сформувати ці навички в учнів. Як ми бачимо ми використовуємо пісні для різних цілей, зокрема для формування фонетичних навичок.

Окрім пісень, для різноманіття вчителю варто використовувати аудіоказки, мультфільми чи різні кольорові та яскраві відео з YouTube чи іншої інтернет-платформи. Основними показниками правильного вибору слугує розповідний характер, звуко-зорове представлення аудіоматеріалу та автентичність аудіоповідомлення. При використанні аудіоказки читання й аудіювання функціонують одночасно. Роль звукового сприймання художнього тексту значно підвищується, якщо його озвучили майстри художнього слова. Звичайно на початковому рівні в початковій школі, казки мають бути легкими та дуже короткими. У процесі перегляду відеофрагмента учень чує іншомовне мовлення і водночас бачить міміку, жести тощо мовця, а також обставини, в яких здійснюється спілкування. Вираз обличчя мульт-персонажа є своєрідною зоровою опорою, яка певною мірою сприяє тому, як учень трактує почуте мовлення [1, с. 296].

Також, в початковій школі використання ілюстрацій вважають одним із засобом формування аудитивної компетентності. Малюнки викликають інтерес в учнів та діти запам'ятовують краще послідовність завдяки їм [1, с. 296]. Використання малюнків допомагає учням мати візуальне розуміння. Це означає, що візуальні засоби навчання допомагають вчителю при аудіюванні донести своє повідомлення. Окрім цього, використання ілюстрацій під час аудіювання підкреслює основні ідеї та повідомлення як зором, так і звуком.

Отже, для ефективного навчання учнів початкової школи, використання різних засобів, таких як пісень, лічилок, віршів, ігор, аудіоказок, мультфільмів, тощо, є вкрай необхідним для розвитку комунікативної компетентності. Основною причиною є те, що учні молодшої школи є досить емоційними та важко втримати їхню увагу. Цікаві завдання будуть зберігатися в пам'яті учня та ефективно розвивати мовленнєвий слух.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика. Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Ветохов О. Наслухатися іноземної мови: Врахування психологічних явищ під час навчання аудіювання. Іноземні мови в навчальних закладах. 2005. № 1–3. С. 74–82.
3. Гальскова Н. Д., Гез Н. И. Теорія обучений иностранным языкам. 3-е изд. стер. 2006. 336 с.

Кузів М. В.

група АМ–42 (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Задорожна І. П.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРЕЗЕНТАЦІЇ POWER POINT НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СТАРШИХ КЛАСАХ

Реалії сучасного світу диктують нові вимоги до рівня практичного володіння англійською мовою, яка є основним засобом міжкультурного спілкування. У зв'язку з цим підвищується важливість навчання учнів старшої школи англійської мовної компетенції з використанням сучасних підходів та освітніх інструментів, що й визначає актуальність вибраної теми дослідження.

Мета нашої розвідки полягає у виявленні особливостей навчання монологічного мовлення старшокласників на уроках англійської мови та обґрунтуванні доцільності використання презентації Power Point.

Особливості навчання монологічного мовлення неодноразово ставали предметом студіювання багатьох науковців, серед яких привертають увагу дослідження В. Л. Скалкина, Г. В. Рогової, І. Л. Бім, І. О. Зимньої, Й. І. Пасова, Н. Д. Соловйової та багатьох інших. Однак, як вказують дослідники (П. Б. Гурвич, В. В. Матвейченко, В. І. Невська та ін.) і як свідчать результати аналізу підручників та навчальних планів у ЗОШ, монологічне мовлення учнів старших класів не вирізняється змістовністю, логічністю, оригінальністю, критичністю, емоційністю тощо [4, с. 118].

Як відомо, монолог – це організований вид усного мовлення, який передбачає висловлювання однієї особи та безпосередньо спрямований до співрозмовника чи аудиторії. Скалкін визначає монологічне мовлення як уміння комунікативно-мотивовано, логічно послідовно і складно, досить повно і правильно в мовленнєвому відношенні викладати свої думки в усній формі [3, с. 3]. Одиницею навчання монологічного мовлення прийнято вважати понадфразову єдність – сукупність декількох фраз, які об'єднані за змістом і утворюють певний смисловий блок.

Варто зазначити, що навчання монологічного мовлення у середніх класах здійснюється за допомогою різних опор: зображальних, вербальних, комбінованих. У ролі такої опори можуть виступати окремі малюнки, слайди, тематичні та сюжетні картини, композиції на магнітній дошці, а також підстановчі таблиці. Вони допомагають створити навчально-мовленнєву ситуацію, а також варіювати її і, відповідно, мовлення учнів. Завдання вчителя англійської мови у старших класах – навчити учнів створювати монологічні висловлювання текстового рівня різних функціонально-смислових типів мовлення з мінімальним використанням опор та в обсязі, визначеному програмою для даного класу.